Erfgoed Gelderland

Jaarverslag 2020

stichting

Stichting Erfgoed Gelderland
Westervoortsedijk 67-D
6827AT Arnhem
Tel. 026-3521690

Erfgoed Gelderland

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3

2. ORGANISATIE 3

2.1 Organisatie/Personeel 4
2.2 Raad van Toezicht 5
2.3 Gevolgen van Corona 5
2.4 Samenwerken zit in onze missie 6
2.5 Opmerkelijke resultaten 2020 7

3. WAT IS ER BEREIKT IN 2020 8

3.1 Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's 9
3.2 Versterken van de maatschappelijke rol van musea 10
3.3 Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs 11
3.4 Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie 11

4. FINANCIEEL RESULTAAT 14

5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING 15

6. JAARREKENING 16

Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming) 16
Staat van baten en lasten 2020 17
Toelichting 18
Toelichting balans 19
Toelichting staat van baten en lasten 20
Wet Normering Topinkomens (WNT) 22

7. RISICOPARAGRAAF 23

8. OVERIGE GEGEVENS 23

Resultaatbestemming 23

9. BIJLAGEN 24

BIJLAGE 1: Verantwoording doelen en uren 2020 24
BIJLAGE 2: Projectenoverzicht 2020 25
BIJLAGE 3: Nevenfuncties 26
BIJLAGE 4: Ieders Museum: nieuwe publieksgroepen bereiken 27
BIJLAGE 5: Publieksarcheologie 30
BIJLAGE 6: Leeropdracht Gelderse Geschiedenis 2020 31
BIJLAGE 7: Sporen van Slavernijverleden in Gelderland 32
BIJLAGE 8: Netwerkbijeenkomsten 2020 35
BIJLAGE 9: Gelderse Erfgoedmonitor 36
BIJLAGE 10: Erfgoedfestival 38
BIJLAGE 11: RheijnLand.Xperiences 39

Erfgoed Gelderland

1. INLEIDING

Voor u ligt het Jaarverslag 2020 van de Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem. Naast een jaarverslag van de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, bevat deze ook de jaarrekening die bestaat uit een balans per 31 december en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december, beide voorzien van specificaties en toelichtingen.

2. ORGANISATIE

De stichting Erfgoed Gelderland is het kenniscentrum voor erfgoedorganisaties in Gelderland en is het bureau van de coöperatie Erfgoed Gelderland. Erfgoed Gelderland bevordert de zorg voor en toegankelijkheid van het Gelderse materiële en immateriële erfgoed en versterkt de kwaliteit en de professionaliteit van de erfgoedsector. De medewerkers zetten hun kennis en kunde erfgoed breed in door samenhang en samenwerking tussen musea, historische verenigingen, immaterieel erfgoedgroepen en overige erfgoedorganisaties te genereren en te faciliteren. Er worden *cross-overs* tot stand gebracht, bijvoorbeeld met organisaties op het gebied van toerisme en over de grens in het kader van de Euregio.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel:

1. Het ondersteunen en stimuleren van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
2. Het adviseren van de onder a. genoemde instellingen en organisaties, alsmede overheidsinstanties, een en ander ten einde gestalte te geven aan de steunfunctie, als bedoeld in het besluit van Provinciale Staten van Gelderland van 7 oktober 1987 (K. nummer 352);
3. Het bevorderen van de regionale geschiedbeoefening in Gelderland.

Inschrijving

Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Arnhem onder nummer 09141946.

RSIN of fiscaal nummer is 813175884

De organisatie staat bij de belastingdienst geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder de statutaire naam stichting Erfgoed Gelderland.

Governance Code Cultuur

Erfgoed Gelderland past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Er is in 2020, zowel bij de raad van bestuur als de raad van toezicht, geen sprake geweest van belangenverstrengeling of tegenstrijdig belang. De nevenfuncties van bestuurders en toezichthouders staan vermeld in bijlage 3.

Erfgoed Gelderland

2.1 Organisatie/Personeel

Erfgoed Gelderland heeft een Raad van Toezicht-model. De RvT bestond in 2020 uit vijf leden:

- Dhr. drs. G.J. van Grootheest (voorzitter, sinds 01-03-2019, eerste termijn);
- Dhr. D. Chargois (sinds 01-01-2016, tweede termijn);
- Dhr. drs. M.J. van der Wolf (sinds 13-09-2019, eerste termijn);
- Mw. Drs. M.U. Stallenberg (sinds 01-01-2020, eerste termijn);
- Mw. M.G.G. Bakker-Otten (sinds 01-01-2020, eerste termijn).

De Raad van Bestuur werd gevormd door twee personen:

- Dhr. dr. M.F.M. Wingens;
- Mw. E. Tonckens MBA.

De omvang van de personeelsformatie bedroeg gemiddeld in 2020 19,2 fte (2019: 17,95 fte). Op 31 december 2020 bedroeg de formatie in totaal 19.3 fte, verdeeld over 26 medewerkers. Op 1 januari 2020 waren er 25 personen in dienst. In de loop van 2020 gingen zeven mensen uit dienst en werden er acht nieuw (tijdelijk) aangenomen.

Erfgoed Gelderland vindt het belangrijk om open te staan voor ideeën van jongeren, daarom wordt een actief stagebeleid gevoerd en participeren we in het Europese jongerennetwerk The Future is Heritage (met Erfgoed Brabant en Europa Nostra). In 2020 hebben in totaal vijf studenten stage gelopen; zij waren afkomstig van HBO of Universiteit. Er waren in 2020 vijf vrijwilligers actief, waarvan er wekelijks (tot half maart) drie op kantoor kwamen. Door het thuiswerken is de band met deze vrijwilligers zwakker geworden. Van twee vrijwilligers is in december afscheid genomen.

wat	Aantal medewerkers	opmerking
Aantal medewerkers vanuit provinciale boekjaarsubsidie	19	10 personen vaste aanstelling 9 personen tijdelijke aanstelling
Projectmedewerkers, specifieke opdracht vanuit extra subsidie	7	7 personen met een tijdelijke aanstelling
Totaal aan medewerkers 31-12-2020	**26**	**19.3 fte**

ZIEKTEVERZUIM	Aantal uur in 2020	percentage
Ziek Gemeld	124	0.4%
Coronazorg (zorg voor zieke familie of huisgenoten en thuis-onderwijs)	137	0.4%
Totaal verzuim		**0.8%**

Diversiteit en inclusie

Het personeel van Erfgoed Gelderland is wit en hoog opgeleid, evenals het merendeel van de vrijwilligers, medewerkers en besturen van de Gelderse erfgoedorganisaties waar Erfgoed Gelderland voor werkt. In 2020 zijn concrete stappen gezet om de eigen blik op de wereld diverser en inclusiever te maken. Hier was al een start mee gemaakt met het project Ieders Museum, maar door het project Slavernijverleden is ook de interne bewustwording verder gegroeid. Dit heeft geleid tot een aantal artikelen op mijnGelderland over het slavernijverleden, over een check op het niet-kwetsende

woordgebruik op de website Collectie Gelderland en in het najaar heeft het personeel samen een workshop *words-matter* gevolgd. Het erfgoedfestival neemt diversiteit en inclusie mee in de programmering.

2.2 Raad van Toezicht

Begin 2020 is de raad van toezicht uitgebreid van drie naar vijf leden. Er is in het jaar vier maal vergaderd.

Onderwerpen waarover in 2020 door de Raad van Toezicht besluiten zijn genomen:

- Goedkeuring begroting en jaarverslag;
- Goedkeuring werkplan en meerjarenplan;
- Ontwikkeling organisatie; personele wisselingen;
- Governance Code Cultuur;
- Verbeteren projectorganisatie;
- Huisvesting;
- Risico's in- en externe organisatie;
- Samenwerken met de provincie Gelderland;
- Contact met de leden van de coöperatie;
- Bespreking externe accountant;
- Beoordelingsgesprekken met beide leden van de Raad van Bestuur;
- Evalueren van het eigen functioneren van de rvt.

2.3 Gevolgen van Corona

Thuiswerken en intern overleg

Door het thuiswerken is er in 2020 veel aandacht geweest voor motivatie en betrokkenheid van de medewerkers.

Het interne overleg is intensief georganiseerd, wekelijks een uurtje waarbij iedereen aanwezig is en iedereen kort vertelt waar hij of zij mee bezig is. Daarnaast vijf kleinere teams die één of tweemaal per week een gezamenlijke dagstart hebben. In de drie intervisiegroepen was vaak aandacht voor thuiswerken en gemotiveerd blijven.

In de zomer is er tweemaal een bijeenkomst gehouden met een deel van de medewerkers. Daarnaast werden medewerkers aangespoord om (zo nu en dan) een wandeling te maken met één andere collega en vooral thuis ook pauzes te nemen, naar buiten te gaan tussen de middag en niet te streng te zijn voor zichzelf.

Alle medewerkers ontvingen een vergoeding voor thuiswerken / inrichten thuiswerkplek, een pakje brownies door de brievenbus en een kerstpakket.

Verandering in projecten

Erfgoed Gelderland is een netwerkorganisatie, in voorgaande jaren werden er wekelijks één of twee bijeenkomsten georganiseerd, in grote of kleinere groepen. Juist de onderlinge uitwisselingen van ervaringen, het verbale en non-verbale zijn belangrijk bij het bestendigen van allerlei vormen van samenwerken. Dat viel opeens allemaal weg.

Op een snelle en vrij soepele manier is door de medewerkers overgestapt op een digitale werkwijze. Eind 2020 bleek dat ook de meeste vrijwilligersorganisaties in staat en bereid waren om te overleggen via videobelverbindingen.

Lopende projecten zoals de herdenking van 75 jaar vrijheid en het erfgoedfestival, maar ook de auteursbijeenkomsten van de publicatie Verhaal van Gelderland vonden vrij snel een andere vorm van bijeenkomen en communiceren. Het was anders, het was minder persoonlijk, maar de kwaliteit bleef overeind.

Het landelijke overleg werd door de corona-crisis juist geïntensiveerd. Zonder reisafstand werden overleggen veel vaker gehouden en dat kwam de onderlinge samenwerking ten goede. De huidige intensieve samenwerking met de Erfgoedhuizen van Noord-Brabant en Zuid-Holland (erfgoedparticipatie en vrijwilligers) is hier voor een groot deel aan te danken.

Ondersteuning van het erfgoedveld

Vanaf maart zijn er verschillende activiteiten ondernomen om de Gelderse erfgoedorganisaties die lid zijn van de coöperatie te ondersteunen. In april is er een belronde gedaan als eerste inventarisatie. De persoonlijke aandacht werd zeer gewaardeerd, maar men had op dat moment nog niet echt iets nodig. Als vervolg op de belronde zijn in 2020 drie korte enquêtes gehouden, de vierde is eind januari 2021 verstuurd. Hierin is samengewerkt met de provincie Gelderland, die haar ondersteuningsmaatregelen onder ander heeft afgestemd op de uitkomsten van de enquête. In de zomer is de tweede Gelderse erfgoedmonitor gehouden over het jaar 2019 (bijlage 9). Door deze monitor in 2021 te herhalen, zal een helder beeld ontstaan van de gevolgen van corona voor de leden.

Zowel de provinciale als de landelijke ondersteuningsmaatregelen zijn via alle mogelijke communicatiemiddelen bij de leden onder de aandacht gebracht. Hierbij is speciaal aandacht besteed aan de circa 120 opengestelde monumenten en musea. De groep die direct werd getroffen door de sluitingen (wegvallen inkomsten) en daarna aan landelijke protocollen moest voldoen om weer open te kunnen. Voor deze groep was ook de door de provincie gefinancierde museumpromotie in de zomermaanden bedoeld. Met extra advertenties en de druktemonitor (ontwikkeld door TVAN) werden de vele toeristen en Gelderse inwoners gestimuleerd een museumbezoek te brengen.

Uit gesprekken met de musea blijkt dat de kou nog lang niet uit de lucht is. Op dit moment zijn er nog geen musea definitief gesloten, maar men is bang voor het moment dat gemeenten gaan bezuinigen. Erfgoed Gelderland bereidt zich voor op ondersteuning van bedreigde musea en dan met name op de vraag waar de bedreigde collecties onder gebracht kunnen worden. Hierin wordt samengewerkt met het Landelijk Contact Museumconsulenten en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Invloed op de organisatie van Erfgoed Gelderland

Dankzij de exploitatiesubsidie van de provincie Gelderland ondervindt de organisatie zelf geen hinder van de pandemie. Alle plannen en projecten van 2020 zijn uitgevoerd, soms in iets gewijzigde vorm. Ook werden er nieuwe projecten uitgevoerd in opdracht van gemeenten, de Rijksdienst Cultuur Erfgoed of met subsidie van cultuurfondsen.

2.4 Samenwerken zit in onze missie

Al sinds 1957 zorgt Erfgoed Gelderland voor dynamiek en innovatie in de Gelderse erfgoedsector, op grond van samenwerking, draagvlak en continuïteit. Om de doelen te bereiken is structureel

samenwerken met coöperatieleden en partners een basisprincipe van de organisatie. De belangrijkste partners waarmee in 2020 is samengewerkt zijn:

- Provincie Gelderland;
- CultuurOost;
- Radboud Universiteit;
- HAN, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- TVAN, Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen;
- Omroep Gelderland.

Daarnaast is er voor de uitvoering van projecten intensief samengewerkt met leden van de coöperatie.

Onze landelijke partners zijn:

- OPEN, Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland;
- LCM, Landelijk Contact Museumconsulenten;
- Vakoverleg Erfgoededucatie (o.l.v. LKCA);
- RCE, Rijksdienst Cultureel Erfgoed;
- DEN, Digitaal Erfgoed Nederland;
- NDE, Netwerk Digitaal Erfgoed;
- Reinwardt Academie, erfgoedstudies van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten;
- Het Erfgoedplatform van Kunsten '92;
- Saxion Hogeschool (archeologie);
- Rijksuniversiteit Leiden (archeologie);
- NLS, Nederlandse Limes Samenwerking;
- Museumvereniging.

Op landelijk niveau neemt Erfgoed Gelderland, als één van de grootste erfgoedhuizen, haar verantwoordelijkheid en werkt samen in de verschillende netwerken. In 2020 is de samenwerking met de collega-erfgoedhuizen uit Noord-Brabant en Zuid-Holland geïntensiveerd binnen het kader van het plan: Regio is Groei. Deze samenwerking richt zich op de ondersteuning van erfgoedvrijwilligers en het erfgoedparticipatieloket (dit laatste als opdracht van de RCE). Daarnaast is Erfgoed Gelderland lid van de Europese erfgoed-ngo Europa Nostra, waarmee het (ook met Erfgoed Brabant) de afgelopen jaren The Future is Heritage (jongerenproject) heeft georganiseerd.

2.5 Opmerkelijke resultaten 2020

2020 was een bijzonder jaar door de corona-pandemie. Alle medewerkers werkten vanaf half maart vanuit huis en er zijn veel bijeenkomsten uitgesteld of online georganiseerd. De organisatie heeft zich snel aangepast, digitalisering was al één van de speerpunten, de kennis heeft zich verbreed en verdiept.

- Succesvolle webinars voor Verhaal van Gelderland (zomerserie) en Ieders Museum. Het bleek dat leden en geïnteresseerden ons ook online goed wisten te vinden. Zie bijlage 8 voor de bijeenkomsten en het aantal bereikte deelnemers.
- De verhalenwebsite mijngelderland.nl kende een stijging van het aantal van 33,6%, in totaal bezochten bijna 400.000 mensen de website.
- Veel activiteiten om jongeren bij het erfgoed te betrekken. Er is een Gelders jongerengilde opgericht. Het internationale The Future is Heritage organiseerde dit jaar vanuit Nederland 5 webinars. Hier namen ca. 300 jongeren aan deel, hoofdzakelijk uit Europa. Het project verjonging bij kleine musea trok enorm veel publiciteit, zes musea gaan hier in het voorjaar

van 2021 actief mee aan het werk. Er was een stijging te zien in het aantal volgers op LinkedIn in 2020. Dit is te verklaren door de groeiende groep jonge professionals die Erfgoed Gelderland zijn gaan volgen.

- Deelname aan de erfgoedparticipatielabs van de RCE heeft geresulteerd in een opdracht om een provinciaal erfgoedloket in te richten ten behoeve van de erfgoedparticipatie. Dit in samenwerking met de erfgoedhuizen van Noord-Brabant en Zuid-Holland, die eveneens zo'n loket gaan inrichten. De drie loketten gaan binnen OPEN fungeren als pilot voor de Nederlandse provincies.
- Het Euregioproject Rheijnland.Experiences is succesvol afgesloten tijdens een symposium in het Nederlands Openluchtmuseum (half september). Hier kon de game Sofia's Smuggling, gericht op jonge bezoekers, worden gepresenteerd die is ontwikkeld met musea en twee hogescholen aan weerszijden van de Duits-Nederlandse grens. Helaas heeft de sluiting van de musea het spelen van de game tot op heden onmogelijk gemaakt. Zie bijlage 11.
- Het Erfgoedfestival in haar nieuwe vorm met kunstenaars op residentie op 15 verschillende erfgoedlocaties is positief ontvangen. De aftrap eind september kon gelukkig live met een beperkte groep in Musis Arnhem, daarna is het festival online verder gegaan. Het online bereik was meer dan 20.000 unieke bezoekers. Zie bijlage 10.
- Er is een eigen e-learning platform opgericht en er zijn vier basistrainingen ontwikkeld die gratis toegankelijk zijn voor iedereen. De andere erfgoedhuizen zijn ook enthousiast en er wordt nagedacht over een landelijke samenwerking rondom dit e-learning platform.
- Het project Slavernijverleden ontvangt veel positieve reacties. Het onderzoek, de interviews en de workshops voor musea hebben een veranderde manier van denken op gang gebracht, onder andere over de eigen collecties Zie bijlage 7.

3. WAT IS ER BEREIKT IN 2020

De door de stichting benoemde doelen voor deze beleidsperiode zijn:

1. Stimuleren van innovatie en kennis binnen het erfgoedveld
2. Bevorderen van de samenwerking van het erfgoedveld onderling en met andere sectoren
3. Efficiënt proces- en projectmanagement dat aansluit bij de uitvoering van het ondernemerschap
4. Door uitvoeren van opdrachten derden wordt 25% van de omzet gerealiseerd

Bovenstaande doelen sluiten naadloos aan op de door de provincie Gelderland geformuleerde doelen. In het beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 wordt de inzet van Erfgoed Gelderland genoemd als onderdeel van de Gelderse basis. De inspanningen van de organisatie worden geschaard onder het thema's 'Het Verhaal van Gelderland' en 'Beleef het zelf'.

Erfgoed Gelderland

Voor de realisatie van het thema 'Het Verhaal van Gelderland' omschrijft de provincie twee doelen[1]. In dit jaarverslag worden de doelen verantwoord die aansluiten op het provinciale beleid. De gehanteerde doelstellingen zijn:

1. Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's (3.3.a);
2. Versterken van de maatschappelijke rol van musea (3.3.b);

Voor de realisatie van het thema 'Beleef het zelf' omschrijft de provincie twee doelen:

3. Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen. Cultuureducatie heeft een vaste plek in het lesaanbod binnen het basisonderwijs (3.4.a);
4. Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie (3.4.b).

Hieronder wordt per provinciaal beleidsdoel verantwoord welke activiteiten er zijn uitgevoerd. In bijlage 1 is terug te vinden hoeveel uren per beleidsdoel zijn besteed.

3.1 Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's

- Sinds 2018 voorziet de Provincie Erfgoed Gelderland van middelen voor de bekostiging van een **leerstoel Gelderse Geschiedenis** aan de Radboud Universiteit. De leerstoel wordt bekleed door prof. dr. Dolly Verhoeven. Eén maal per jaar wordt de leerstoel geëvalueerd door een Commissie van Toezicht, waarvan de directeur van Erfgoed Gelderland deel uitmaakt. Het boek over de geschiedenis van Gelderland binnen het overkoepelende project Verhaal van Gelderland (voorbereiding en uitvoering in de jaren 2019-2022) vormt een belangrijk aspect van de werkzaamheden van Dolly Verhoeven. Zij werkt samen met Erfgoed Gelderland om de achterban van historisch geïnteresseerden te betrekken en te informeren over de publicatie. Zie voor een kort verslag van de activiteiten vanuit de leerstoel. Zie bijlage 6.
- **Verhaal van Gelderland**. In het kader van het brede project Verhaal van Gelderland zijn bij Erfgoed Gelderland verschillende activiteiten ondernomen:
  - Publicatie: organiseren van de bijeenkomsten auteurs, organiseren zomerserie met lezingen van de auteurs voor een breed publiek en administratieve ondersteuning;
  - Deelprojecten. Den medewerker van Erfgoed Gelderland heet hiervan de projectleiding:
    a) Organiseren overkoepelend overleg Verhaal van Gelderland met Dolly Verhoeven, en interne projectleiders en communicatieteam;
    b) Website erfgoedvrijwilliger.nl, advertenties plaatsen, extra aandacht in de zomer met een oproep voor jongere vrijwilligers die oudere vrijwilligers konden vervangen vanwege corona-risico's. Erfgoedvrijwilliger stimuleert ook erfgoedparticipatie (doel 3.4);
    c) Afronden van het Handboek voor Historische Verenigingen dat online beschikbaar is via de website;

[1] De nummering van deze doelen (tussen haakjes) komt overeen met de nummering in het Provinciale Beleidsprogramma 'Beleef het mee!'.

d) Schatkamers. Dit bijzondere project is een samensmelting van innovatieve technieken zoals Virtual Reality en 3D Scanning (70 objecten) die samen een unieke ervaring creëren in het herbeleven van de Gelderse geschiedenis. Fysiek gescheiden objecten uit verschillende musea worden virtueel samengebracht, waardoor Gelderse musea samen een overkoepelend verhaal kunnen vertellen. De game zal in 2021 worden gepresenteerd en daarna rondreizen langs verschillende Gelderse locaties.

- **Sleutelwerken van Gelderland** bestaat uit een inventarisatie van zeshonderd jaar kunstproductie in Gelderland, waaruit vijftig sleutelwerken van bijzondere kwaliteit en met een zekere Gelderse zeggingskracht, worden geselecteerd en beschreven. In 2021 worden de sleutelwerken aan het publiek worden gepresenteerd, via de sociale media werden in 2020 al velen bij het project betrokken. Het project Sleutelwerken is hiermee een eerste poging om de werken van deze artistieke grootmeesters zij aan zij te tonen. Op deze wijze kan het verhaal van de kunstgeschiedenis van Gelderland verteld worden.
- **Verhaallijn Romeinen**. In opdracht van de afdeling Recreatie en Toerisme van de provincie is de Verhaallijn Romeinen in 2020 afgerond. De verhaallijn is een basis van waaruit het Romeinse verhaal beleefbaar gemaakt kan worden voor velen. De verhalen worden verspreid via een boekje en een animatie.
- **Erfgoedfestival** 2020. Vijftien erfgoedlocaties, tien topartiesten en vijf Gelderse talenten, dat waren de ingrediënten voor het Erfgoedfestival Gelderland. De artiesten, waaronder Typhoon, Jaap Robben en Paulien Cornelisse, hadden zich voor het festival laten inspireren door het thema Oost/West en verschillende Gelderse erfgoedlocaties, waar zij afgelopen zomer verbleven. De plannen voor festival gingen al uit van een belangrijke digitale component. Dit aspect is door de corona-crisis verder uitgebouwd. Na de live opening waar opnames van de artiesten werden gemaakt, ging alles digitaal. Zie bijlage 10.

3.2 Versterken van de maatschappelijke rol van musea

- **Netwerk leden versterken.** Erfgoed Gelderland wil samenwerking binnen het erfgoedveld en samenwerking van erfgoedorganisaties met overheden en bedrijfsleven stimuleren. Na half maart vielen alle bijeenkomsten weg, alleen in september zijn er een paar kleinere bijeenkomsten georganiseerd. Contacten in kleinere groepen via videobellen en het bijwonen van webinars met vragen via de chatfunctie, werden in de loop van het jaar steeds gewoner en het contact is daardoor in stand gebleven. Juist ook met de vele vrijwilligersorganisaties is het gelukt om via videobellen het contact in stand te houden. Zie bijlage 8 voor het overzicht van bijeenkomsten en bereikte aantallen.
- **Ieders Museum**. Met het project Ieders Museum heeft Erfgoed Gelderland samen met de musea ingezet op het kwantitatief en kwalitatief uitbouwen van het bezoek van drie nieuwe publieksgroepen: *zorgvragers, nieuwkomers* en *onbekende buren*. Voor het project zijn afgelopen jaar tien korte filmpjes gemaakt waarin de deelnemers vertellen hoe zij het ervaren hebben en wat dankzij Ieders Museum is bereikt. Zie bijlage 4.
- **Sporen van Slavernijverleden.** Dit project wil het verleden van Gelderland rondom slavernij zichtbaar maken. Tijdens bijeenkomsten en workshops werd gewerkt aan bewustwording en het kijken met andere ogen naar en presenteren van de eigen collecties. Zie bijlage 7.
- **Erfgoedmonitor.** In 2020 is een één-meting uitgevoerd (0-meting 2015) over de bedrijfsgegevens van de Gelderse erfgoedsector over het jaar 2019. Zie bijlage 9 voor de resultaten.
- **Erfgoedparticipatie.** Medewerkers van Erfgoed Gelderland hebben deelgenomen aan drie erfgoedparticipatielabs van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). In deze labs is al

werkende onderzocht hoe erfgoed kan bijdragen aan participatie of maatschappelijke deelname. Als gevolg van deze trajecten is eind 2020 in opdracht van RCE een erfgoedparticipatieloket geopend bij Erfgoed Gelderland. Dit is een pilot die samen met de erfgoedhuizen van Brabant en Zuid-Holland in 2021 duidelijke vorm zal krijgen.

- **RheijnLand.Xperiences**. Erfgoed Gelderland is leadpartner van dit Euregioproject dat in het vroege voorjaar van 2020 afgerond zou worden. In september is in het Nederlands Openluchtmuseum, een symposium gehouden en de game 'Sophia's Smuggling' gepresenteerd. De game is gemaakt door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hochschule Rhein-Waal en kan gespeeld worden in vier Nederlandse en vier Duitse musea. Het doel is bezoekers te verleiden meerdere van deze musea te bezoeken en te ontdekken hoe de verhalen aan weerszijden van de grens met elkaar verweven zijn. Zie bijlage 11.
- **Collectie Gelderland**. De website was in 2019 ingrijpend vernieuwd, waardoor er in 2020 vooral gewerkt is aan aanscherpen en verbeteren van de data en optimalisatie van vindbaarheid via zoekopdrachten. Communicatie met de aangesloten organisaties, verhelpen van kleine technische problemen en concrete afspraken maken met de webbouwer over de komende jaren. Door technische onvolmaaktheden bleef het aantal van 55.000 bezoekers aan de website achter bij de verwachtingen. De verwachting is dat deze aantallen in 2021 weer op een hoger niveau zullen liggen. Er nemen 70 organisaties deel aan het netwerk. Er zijn in 2020 23 collecties op de nieuwe website geplaatst waarmee het totaal aantal collecties op 59 komt. En er werden ruim 77.000 objecten met afbeelding aan de website toegevoegd Dankzij de aandacht voor auteursrechten, is het aantal objecten met vrij te gebruiken afbeeldingen gegroeid van 81.000 naar 122.000.
  Om de landelijke ontwikkelingen op het gebied van digitalisering bij te houden, wordt er geïnvesteerd in dit netwerk.

3.3 Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs

- **Erfgoededucatie**. Reizen in de tijd verbindt basisschool en museum door elf thema's die passen bij elk type basisonderwijs. Musea en andere erfgoedaanbieders kunnen lessen aanbieden die aansluiten op deze thema's. Op de website (gericht op leerkrachten) staan in totaal 335 lessen, waarbij in 2020 specifiek is aangegeven of vanwege de corona-maatregelen bezoeklessen wel of niet mogelijk zijn, of dat een specialist een bezoekje aan de klas kan brengen. Het aantal gebruikers van de website is stabiel gebleven op 2.300. De gemiddelde sessieduur van ruim 5 minuten geeft aan dat leerkrachten de site echt gebruiken voor hun lessen en voorbereidingen.
- De samenwerking met de **HAN Hogeschool** betekent dat er tweemaal per jaar een groep van circa 60 tweedejaars studenten aan de slag gaat met opdrachten vanuit het Gelderse erfgoedveld. Het doel van de samenwerking tussen Erfgoed Gelderland en de HAN is tweeledig. Enerzijds dat tweedejaars studenten die hun SIM-project (Solutions for Interactive Media) doen een échte opdracht uit de praktijk krijgen. Anderzijds dat deze opdrachtgevers uit het erfgoedveld, maar ook Erfgoed Gelderland als organisatie, geïnspireerd raken door de werkwijze en de nieuwe technieken die de studenten meebrengen. In 2020 werden er door 17 verschillende erfgoedorganisaties opdrachten verstrekt aan de studenten.

3.4 Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie

- **MijnGelderland**. 2020 was een zeer goed jaar voor mijnGelderland.nl. Bijna 400.000 gebruikers wisten de weg naar de verhalenwebsite te vinden. Het aantal verhalen steeg met 328 naar 4036 mede dankzij de inzet van de vrijwilligers. Sociale media en nieuwsbrieven zorgen dat de website

met bijzondere en uiteenlopende verhalen, aansluitend op de actualiteit, steeds onder de aandacht bleef.

- **Scholing**. Door de maatregelen rondom de lockdown in het voorjaar is besloten de basiscursussen van Erfgoed Gelderland om te zetten naar e-learning modules. Er zijn vier trainingen ontwikkeld: vrijwilligersmanagement, tien schadefactoren (behoud objecten), fondswerving en storytelling. Ruim 70 mensen hebben al een training gevolgd. Door samenwerking met de andere erfgoedhuizen zal het aanbod in 2021 verder uitgebreid, de doelgroep vergroot en de vindbaarheid verder verbeterd worden.
- **Publieksbereik Archeologie**. Archeologie leeft, zeker in aanloop naar de nominatie van de Limes op de werelderfgoedlijst. Vele uiteenlopende activiteiten hebben samen tot doel om de archeologie bredere bekendheid te geven, onder andere door de (mobiele) ArcheoHotspots. Zie bijlage 5.
- **Romeinse Limes Nederland (RLN).** In het kader van de voorbereiding van de UNESCO-nominatie van de Romeinse Limes tot werelderfgoed in Nederland, Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts, is bij Erfgoed Gelderland een landelijke coördinator gestationeerd. De directeur van Erfgoed Gelderland fungeert als voorzitter van de samenwerkende erfgoedhuizen (Erfgoed GelderlandLandschap Erfgoed Utrecht en Erfgoedhuis Zuid-Holland) in RLN, dat zich richt op publieksbereik met betrekking tot de Romeinse Limes.
- **Gelderland Herdenkt.** Het educatieprogramma ter ere van de herdenking van 75 jaar bevrijding viel door corona deels in het water. Er was een groep jongerenambassadeurs die in de startblokken stonden om zich in te zetten voor uiteenlopende activiteiten. Zij hadden helaas niet zoveel te doen, maar zijn door Erfgoed Geldeland betrokken bij andere voor jongeren relevante projecten: Slavernijverleden, the Future is Heritage en het Jongerengilde. De succesvolle WO2-cafés waar bezoekers aan de hand van meegebrachte voorwerpen herinneringen konden delen, moesten na drie keer helaas al stoppen. Er zijn lessen voor het basisonderwijs ontwikkeld die op het platform Reizen in de Tijd zijn geplaatst en beschikbaar zijn voor alle basisscholen.
- **WO2GLD** is een samenwerkingsproject vanuit de Radboud Universiteit, Erfgoed Gelderland en TVAN waarbij wordt samengewerkt met circa 100 verschillende organisaties die zich bezighouden met de Tweede Wereldoorlog. Doelstellingen zijn samenwerking, samenhang en inhoudelijke kwaliteit. De coördinator van WO2GLD is ondergebracht bij Erfgoed Gelderland. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van het netwerk van Erfgoed Gelderland ten behoeve van dit project.
- **Innovatie Musea Ede.** Met de (vrijwilligers)musea in de gemeente Ede wordt al een paar jaar intensief samengewerkt waardoor alle musea beschikken over een multitouch-tafel met eigen applicaties en content. De websites mijnGelderland en Collectie Gelderland vormen een belangrijke basis om de verhalen en afbeeldingen structureel te borgen. De procesbegeleiding van Erfgoed Gelderland zorgt voor continuïteit en de inbreng van innovatie.
- **Erfgoed Gelderland Jongerengilde** is een werkgroep van jonge professionals en studenten. Zij houden zich bezig met het Gelderse erfgoed op allerlei terreinen, van het betrekken van publiek tot inhoudelijke advisering. Het gilde biedt jonge mensen met ambitie een platform waar zij hun vaardigheden kunnen ontwikkelen, hun netwerk kunnen vergroten en hun eigen ideeën in het werkveld kunnen toepassen.
- **Advisering**. Erfgoed Gelderland reageert op uiteenlopende vragen uit het werkveld. Soms zijn dat korte concrete vragen, soms is een concrete vraag de aanleiding voor een veel langer durende samenwerking. Vanuit musea komen er veel vragen over het Museumregister Nederland en fondswerving. De uitvoering van de projecten zorgt voor veel contactmomenten, die door velen

worden benut om 'tussen en lippen door' adviesvragen te stellen en beantwoord te krijgen.
In 2020 is een aantal acties gedaan om het contact met de uiteenlopende organisaties in stand te houden en aan te geven dat men bij Erfgoed Gelderland terecht kan voor uiteenlopende vragen.

Erfgoed Gelderland

4. FINANCIEEL RESULTAAT

Erfgoed Gelderland ontvangt subsidie over 2020 van de Provincie Gelderland op grond van het Programma Cultuur en Erfgoed 2017 (PS2016-404-II). De regels van deze subsidie zijn vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gelderland 2016 en hoofdstuk 1 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Het resultaat 2020 na belasting bedraagt € 101.189.
Het eigen vermogen ultimo 2020 bedraagt € 392.232

Erfgoed Gelderland

5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING

De Jaarrekening 2020 is gecontroleerd door A12 Registeraccountants B.V. te Veenendaal. De door dit kantoor afgegeven accountantsverklaring is bij deze jaarrekening gevoegd.

De Raad van Toezicht van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat zij de Jaarrekening 2020 heeft goedgekeurd.

Arnhem, 12 maart 2021

Drs. G.J. van Grootheest
voorzitter

D. Chargois

Drs. M.J. van der Wolf

Drs. M.U. Stallenberg

M.G.G. Bakker-Otten

De Raad van Bestuur van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat de Jaarrekening 2020 is vastgesteld.

Arnhem, 12 maart 2021

Dr. M.F.M. Wingens
Algemeen directeur

E. Tonckens MBA
Directeur bedrijfsvoering

Erfgoed Gelderland

6. JAARREKENING

Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

	31-12-2020	31-12-2019
ACTIVA	**€**	**€**
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Deelneming Cultuur College V.O.F. (1)	0	8.655
Vlottende activa		
Debiteuren*	114.569	83.002
Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland (2)	92.566	77.295
Overige vorderingen en transitoria (3)	1.347	7.775
Omzetbelasting	0	0
Liquide middelen*	925.747	531.358
	1.134.229	699.430
Totaal activa	1.134.229	708.085
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve (4)	199.617	206.100
Egalisatiereserve Provincie Gelderland (5)	192.614	84.942
	392.231	291.042
Kortlopende schulden		
Crediteuren*	138.581	23.131
Schulden terzake van pensioenen	17.354	167
Nog te betalen aan personeel	2.517	2.056
Onderhanden projecten (6)	398.100	233.076
Belastingen en sociale premies (7)	69.215	49.668
Overige schulden en transitoria (8)	116.232	108.946
	741.999	417.043
Totaal passiva	1.134.229	708.085
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	35%	41%
Current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden)	153%	168%

* zie toelichting , basis voor financiële verslaglegging, hierna.

Erfgoed Gelderland

Staat van baten en lasten 2020

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
	€	€	€
Baten (9)			
Exploitatie subsidie	940.944	940.944	913.538
Opdrachten Provincie	268.109	267.270	260.942
Projecten Provincie	371.497		397.123
Totaal baten	1.580.550	1.208.214	1.571.603
Lasten			
Personeelskosten (10)	-1.308.250	-1.163.500	-1.255.300
Huisvestingskosten (11)	-98.754	-90.000	-86.070
ICT-kosten (12)	-36.448	-30.000	-27.408
Organisatiekosten (13)	-43.613	-45.000	-35.917
Financiële baten & lasten	-325		68
Totaal lasten	-1.487.389	-1.328.500	-1.404.627
Dekkingsbijdrage projecten (14)	721.866	324.500	503.547
Directe projectkosten Provincie	-707.355	-195.161	-659.567
Bedrijfsresultaat	107.672	9.053	10.956
Projecten Stichting (15)			
Opbrengsten projecten	569.669		309.790
Kosten projecten	-576.152		-289.299
Totaal projecten	-6.483	0	20.491
Bijzondere baten en lasten			-29
Resultaat	101.189	9.053	31.418
Opbrengsten buiten exploitatiesubsidie	56%	22%	51%
Waarvan (project)subsidie Provincie	19%		

De begroting is conform goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Erfgoed Gelderland

Toelichting

Basis voor financiële verslaglegging

De jaarrekening van Stichting Erfgoed Gelderland is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarrekening C1 voor kleine organisaties (RJK C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'. De jaarrekening is bedoeld ter verantwoording aan de Raad van Toezicht en de Provincie Gelderland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

- Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en de passiva opgenomen in euro's tegen nominale waarde.
- De deelneming wordt gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode.
- De debiteuren zijn gewaardeerd op nominale waarde rekening houdend met de te verwachte mate van oninbaarheid.
- Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.
- Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

- Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde en de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.
- Onderhanden projecten; De gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten op alle onderhanden projecten worden getotaliseerd en het saldo wordt hetzij als actief-, hetzij als passiefpost gepresenteerd. Tijdens de looptijd vindt geen resultaatneming plaats, tenzij sprake is van voorzienbare verliezen. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.
  Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. De voorziening voor verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.
- De operationele lasten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de bovengenoemde grondslagen van waardering, en worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
- Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.
- Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Erfgoed Gelderland

Toelichting balans

1. Deelneming Cultuur College V.O.F.

Samen met de Stichting Cultuur Oost (CO) is op 2-2-2015 deze vennootschap opgericht met als doel: coördinatie en uitvoering van de opleidingen en trainingen op het gebied van kunst, cultuur, erfgoed en educatie. Op 11-9-2019 is besloten om te liquideren met ingang van 1 januari 2020.

2. Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland

In onderlinge rekening-courant worden bedragen bij- en afgeschreven. Het saldo wordt z.s.m. aangezuiverd.

3. Overige vorderingen

Betreft de transitorische posten boekjaar.	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Te vorderen partijenpost	858	-
Vooruitbetaalde verzekeringen	489	-
CultuurCollege vooruit gefactureerd	-	7.775
	1.347	7.775

	2020	2019
	€	€
4. Algemene reserve		
Stand per 1 januari	206.100	185.638
Resultaat lopend jaar	-6.483	20.462
Stand per 31 december	199.617	206.100

De Algemene reserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten derden, niet gefinancierd door de Provincie Gelderland.

5. Egalisatiereserve Provincie Gelderland		
Stand per 1 januari	84.942	73.986
Resultaat lopend jaar	107.672	10.956
Stand per 31 december	192.614	84.942

De Egalisatiereserve bestaat uit gelden opgebouwd uit projectresultaten van Provincie Gelderland.

6. Onderhanden projecten

Betreft de transitorische posten boekjaar. Voor de specificatie zie de bijlage2: Projectenoverzicht.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
7. Belastingen en sociale premies		
Loonheffing	44.397	40.127
Omzetbelasting	24.818	9.541
	69.215	49.668

Erfgoed Gelderland

8. Overige schulden

Betreft de transitorische posten boekjaar.

Organisatiekosten	14.774	5.450
Reservering vakantiegeld/verlofuren	101.458	103.496
	116.232	108.946

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Geen bijzonderheden.

Toelichting staat van baten en lasten

De jaarrekening 2020 sluit met een positief resultaat van € 101.189. In de jaarrekening wordt naast de opbrengsten en organisatiekosten een duidelijk onderscheid gemaakt tussen projecten voor de Provincie Gelderland en voor derden. Van de projecten worden zowel de inkomsten als uitgaven in één rubriek bijgehouden om greep te houden op de externe kosten en de projectresultaten (naast de ureninzet van de medewerkers). De opbrengsten, organisatiekosten en resultaten van projecten voor de Provincie Gelderland geven het bedrijfsresultaat, welke binnen de subsidie van de Provincie Gelderland worden uitgevoerd, en via de egalisatiereserve zichtbaar worden. De projecten stichting dienen kostendekkend te worden uitgevoerd, en worden via de algemene reserve verantwoord.

9. Baten

Exploitatiesubsidie: deze is opgenomen conform de subsidieverlening van de Provincie Gelderland (nr. 2019-011275 d.d. 6-1-2020 ad € 1.208.214).

Opdrachten provincie: Ieders Museum, Cultuur- en erfgoedparticipatie (Publieksarcheologie) en de Leerstoel geschiedenis Gelderland.

Projecten provincie: Versterking Herinnering WO2 Gelderland (nr. 2019-014647 toegekend aan Stg.WO2 Gelderland), Kwaliteitsimpuls Educatie Gelderland Herdenkt (nr. 2019-001445) en Schatkamers van Gelderland (nr.2019-013542). Het Euregio-project bestaat uit het internationale project RheijnLand.Xperiences. Voor een specificatie zie bijlage 2: Projectenoverzicht.

	2020	**2019**
	€	€
10. Personeelskosten		
Salarissen	934.919	867.892
Sociale lasten	166.563	148.217
Pensioenpremies	140.715	131.453
	1.242.197	1.147.562
Inhuur personeel	23.286	13.363
Opleidingen	4.171	9.295
Reservering verlofuren	-7.000	29.500
Overige personeelskosten	45.596	55.580
	1.308.250	1.255.300
Aantal fte's gemiddeld	19,2	17,95

De overige personeelskosten bestaan uit reiskosten, thuiswerkvergoeding, naheffing ABP ex-werknemers en arbo- en overige kosten.

De personeelskosten zijn € 144.750 hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van tijdelijke projectmedewerkers. Er werden in 2020 8 tijdelijke medewerkers aangenomen, 7 daarvan vertrokken weer voor het einde van het jaar.
Het volgende overzicht geef inzicht in het inverdieneffect van de urenbesteding aan de diverse projectcategorieën, met tot gevolg een dekking van de salariskosten (ca. 50%) en een extra dekking voor de indirecte kosten (ca. € 120.000).

Project categorie	Salaris	Inverdienen 120%	Dekking salaris 100%	Exploitatie salaris	Dekking 20% indirecte kosten
Exploitatie	914.781	30.000	25.000	889.781	5.000
Opdrachten Provincie	66.251	98.914	82.428	-16.177	16.486
Projecten Provincie	118.134	217.543	181.286	-63.152	36.257
Projecten Stichting	44.249	125.851	104.876	-60.627	20.975
Projecten Coöperatie	98.784	249.559	207.965	-109.182	41.593
Totaal	**1.242.197**	**721.866**	**601.555**	**640.642**	**120.311**

11. Huisvestingskosten

Vanaf 1 augustus 2013 huurt Erfgoed Gelderland volledig geoutilleerde werkplekken bij het Gelders Archief te Arnhem. De kosten zijn gestegen doordat er meer m^2 kantoorruimte en een extra magazijn in gebruik zijn genomen.

12. ICT-kosten

Naast tele- en datacommunicatiekosten bevat deze post ook licenties, kleine aanschaffingen en vernieuwing van de website. Door de extra digitalisering van de processen (thuiswerken en online bijeenkomsten) zijn extra kosten gemaakt voor betere beveiliging van systemen en laptops.

13. Organisatiekosten

De overige algemene kosten bestaan uit: Raad van Toezicht, accountant, adviseurs, verzekeringen, verzendkosten, erfgoedmonitor, netwerkbijeenkomsten, communicatie en PR.

Het totaal van de huisvesting-, ICT- en organisatiekosten (11, 12 en 13) is € 14.140 hoger dan begroot, voornamelijk vanwege uitbreiding huisvestingskosten met archief depotruimte en ontwikkeling/vernieuwing van de website.

14. Dekkingsbijdrage projecten

Dit betreft de doorbelasting van de uren aan de (inverdien)projecten welke de Provincie aan de Stichting heeft toegekend. Volgens de Regels Ruimte voor Gelderland worden hiervoor de individuele kostprijs uurtarieven met een opslag van 20% voor dekking indirecte kosten gehanteerd. Het verschil met de begroting is het gevolg van de toekenningen na 1 oktober 2019. Voor een specificatie zie bijlage 2: Projectenoverzicht.

15. Projecten Stichting

Dit betreft projecten van opdrachtgevers, niet zijnde de provincie Gelderland. Het resultaat betreft de in 2020 afgeronde projecten. Voor specificatie zie bijlage 2: Projectenoverzicht.

Erfgoed Gelderland

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is sinds 2013 van kracht en heeft als doel om bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector tegen te gaan. Topfunctionarissen zijn bestuurders en leden van de raad van toezicht of commissarissen.

Naam	M.F.M. Wingens	E. Tonckens
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	nee	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 96.014	€ 80.250
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.726	€ 12.603
Totaal bezoldiging	€ 111.740	€ 92.853
Toepasselijk WNT-maximum	€ 194.000	€ 194.000
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Beloning 2020	€ 105.907	€ 85.961

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Drs. G.J. van Grootheest	Voorzitter Raad van Toezicht
D. Chargois	Lid Raad van Toezicht
Drs. M.J. van der Wolf	Lid Raad van Toezicht
Drs. M.U. Stallenberg	Lid Raad van Toezicht
M.G.G. Bakker-Otten	Lid Raad van Toezicht

Erfgoed Gelderland

7. RISICOPARAGRAAF

In deze risicoparagraaf worden verschillende financiële ontwikkelingen en risico's nader toegelicht.

1. **Provincie**
   De kosten voor de bedrijfsactiviteiten zijn, na de herstructurering vanaf 2011, binnen de subsidie van de Provincie Gelderland gebleven. De basisstructuur van de organisatie voor de opgedragen taken is in stand gehouden. De combinatie van gesubsidieerde basistaak met cultureel ondernemerschap is gecompliceerd. Teneinde de continuïteit van de Stichting te waarborgen is een weerstandsvermogen dat door de provincie is gemaximeerd op 10% van de boekjaarsubsidie, in de ogen van de Raad van Bestuur onvoldoende. Uit opbrengsten derden is een extra algemene reserve opgebouwd, om dit risico beter te kunnen ondervangen.
2. **Exploitatie**
   De organisatie werkt met een klein team van erfgoedspecialisten die een zorgvuldige band opbouwen met de directe klanten: de erfgoedorganisaties die lid zijn van de coöperatie. Voor het uitvoeren van extra ondernemende opdrachten wordt geregeld een beroep gedaan op freelancers. Door langdurige ziekte, vertrek van medewerkers of het weglekken van kennis naar freelancers kan de advieskwaliteit en toegevoegde waarde voor de klanten minder duidelijk worden en het imago verslechteren. Innovatie en organisatieontwikkeling verdienen speciale aandacht t.b.v. de continuïteit van de organisatie.
3. **Wet- en regelgeving**
   Als gevolg van onduidelijkheid over of onbekendheid met (wijzigingen in fiscale en Europese) regelgeving in de culturele sector, bestaat de kans dat achteraf naheffingen en boetes opgelegd worden. Dit kan vergaande gevolgen hebben voor de exploitatie en kan leiden tot drastische beheersmaatregelen.
4. **Euregio-project**
   Erfgoed Gelderland is leadpartner in het Interreg V A-programma Deutschland-Nederland, RheijnLand.Xperiences (looptijd 2017-2020). Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst met twaalf projectpartners aangegaan. Volgens de bepalingen kan de uitbetaalde subsidie, binnen vijf jaar na de eindbetaling aan de subsidieontvanger, met terugwerkende kracht geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, herroepen of anderszins ongeldig worden.

8. OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Overeenkomstig het bestuursbesluit is het positieve jaarresultaat ad. € 101.189 toegevoegd aan de reserves. Het positieve bedrijfsresultaat van € 107.672 wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve Provincie Gelderland. Het saldo van het resultaat op projecten derden ad. € 6.483 negatief wordt in mindering gebracht op de algemene reserve.

A12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Stichting Erfgoed Gelderland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag, op pagina 16 tot en met pagina 22, opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Erfgoed Gelderland per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende richtlijn C1 voor Kleine organisaties (RKJ C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden alsmede het Controle protocol 2015 van de provincie Gelderland vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Erfgoed Gelderland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- Inleiding;
- Organisatie;
- Wat is er bereikt in 2020;
- Financieelresultaat;
- Vaststelling en goedkeuring;

- Risicoparagraaf;
- Overige gegevens;
- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende richtlijn C1 voor Kleine organisaties (RKJ C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende richtlijn C1 voor Kleine organisaties (RKJ C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Registeraccountants

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controle protocol 2015 van de provincie Gelderland ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal, 7 april 2021
A12 registeraccountants B.V.

w.g. drs. A.F.J. van der Velden

Erfgoed Gelderland

BIJLAGE 3: Nevenfuncties

Raad van Toezicht:

Drs. G.J. van Grootheest:
Burgemeester van Culemborg
Lid Raad van Toezicht Vlinderstichting
Voorzitter Raad van Toezicht Erfgoed Gelderland
Voorzitter Stadswerk Nederland
Voorzitter Raad van Toezicht CV Parijsch
Lid Raad van Toezicht RTR-NL (cameratoezicht)

Drs. M.U. Stallenberg:
Directeur Landschap, Wonen en Economie Gemeente Midden Delfland
Lid Directieraad Businesspark Haaglanden
Voorzitter Erfgoedcommissie Gorinchem
Lid Walchers Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit
Lid RvT Erfgoed Gelderland
Adviseur omgevingskwaliteit en erfgoed Stichting Dorp, Stad en Land
Eigenaar Bouw- en Architectuurhistorisch Adviesbureau Stallenberg

M.G.G. Bakker-Otten:
Auditor Museumregister Nederland (t/m april 2020)
Voorzitter Stichting Museum Kasteel Wijchen
Lid RvT Cubiss te Tilburg
Lid RvT Erfgoed Gelderland
Bestuurslid Vereniging Rotary Wijchen Beuningen Tweestromenland

D. Chargois:
Bestuurslid Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland
Voorzitter Stichting Achterhoekse Zaalsport Accommodatie
Voorzitter A-18 Parkmanagement Doetinchem
Voorzitter Openbaar Vervoer & Speelgoed Museum Doetinchem
Lid RvT Erfgoed Gelderland

Drs. M.J. van der Wolf:
Strategisch communicatieadviseur & Teamcoach Radboudumc
Lid RvT Erfgoed Gelderland
Bestuurslid NSJV Zanshin
Lid RvA Geldersch Landschap en Kasteelen

Raad van Bestuur:

Dr. M.F.M. Wingens:
Voorzitter bestuur Gelderse Archaeologische Stichting
Secretaris-penningmeester Stichting Versterking Herinnering WO2 Gelderland (WO2GLD)
Lid commissie van toezicht bijzondere leeropdracht Gelderse geschiedenis
Lid Programmaraad Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE)
Bestuurslid (vice-voorzitter) Stichting Slot Zuylen
Adviseur Mondriaan Fonds
Bestuurslid bewonersvereniging Bosch en Duin

E. Tonckens MBA:
Penningmeester Landelijk Contact Museumconsulenten
Voorzitter Stichting Tonckens' Graven